

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olosó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-száma 10,489. szám.

Az államcsiny.

A féltve őrzött, dédalgetett 67-es alapnincs többé. Ledöntötte maga az, aki egy hosszú élet egyedüli hivatásául az 1867-ben létrejött kiegyezés föntartását tűzte ki. Segítettek ebben a munkában azok, akik a császári kegy napsugarának egyetlen szivárványforgácsáért készek voltak odadobni becsületüket, feláldozni szülőhazájuk boldogságát és fölhipni maguk ellen a történelem ítéletét.

Az események nem a koalíciónak, hanem tisztán és egyedül a függetlenségi pártnak adtak igazat. Mert beigazolták, hogy az az ugynevezett kiegyezés, melyet a magyar nemzet 1867-ben kötött, voltaképp nem is egyezés, tehát nincs miért ragaszkodni hozzá; de másrészt, ha a becsületes egyezés minden ismérvével bírna is, akkor sem lehetne fogatlanba venni, mert ott áll élő tilalomfa gyanánt egy családnak évszázados megrögzött hagyománya, mely a nemzeti erő minden térfoglalását, a nemzeti önérték szabaddabb lüktetését, a családi érdekek, az isteni eredetűnek képzelte királyi felségjogok körébe való jogtalan és erőszakos betörésnek minősítette. Ott áll másodsorban a kiegyezés őszinte megvalósításának gátjaképp a nyílt ellenségnél rosszabb szövetségestárs, az álnok jóbarát, az osztrák conglomerátum.

Az összeegyeztethetetlen érdekek, a magyar alkotmány szellemétől teljesen idegen, családi hagyományok és a kiegyezési törvénynek azon képtelen rendelkezése, mely minden hatalmat az egyik részen hagyott s a másik részt megillető jogokat körmönfont kétértelműséggel homályba burkolta, természetesen nem voltak alkalmas tényezők arra, hogy a kiegyezésben egészséges és életrevaló alkotást létesítsenek.

A természetellenes és észszerőtlen szövetség folyományaként az alkotmányosság üres frázis volt, mely jó volt arra, hogy feledtesse némiképp a reánk erőszakolt katonai terhek súlyát s elhitesse velünk, hogy mi is úgy akartuk, ahogy a király parancsolta. Jó volt ez az automata játék addig, míg fennakadás nélkül kiadta a szükséges ujoncot és adót. Kellemetlen kezdett lenni, mikor egyes ábrándozók a nemzet jogaival kezdtek elő-

hozakodni. Fölöslegesnek, sőt veszedelmesnek tekintették és félrerugták azonnal, mielőtt a nemzeti jogok nemcsak egy-egy akadémikus tiltakozásban, vagy egy-két hazafias mondásban jelentkeztek, hanem élő valósággá akartak lenni.

Ilyen volt a mi alkotmányosságunk 1867-től 1904-ig. Ennél is kevesebb lett 1905-ben, mert akkor már az országgyűlés csak névleg létezett. Csak arra való volt az egész alkotmányos komédia, hogy elaltassák vele a nemzeti öntudatot, tévedésbe ejtsék a nemzetet arra nézve, hogy ő rendelkezik-e saját magával, vagy neki rendelkeznek-e mások.

Nincs mit busulnunk azon, hogy a valóságos abszolútizmus végre levetette az alkotmányosság bécsi pirosítójával kendőzött álarcát és ezzel véget ért a közel negyven éven át a mi bőrünkre s a mi rovásunkra folytatott alakoskodás. Nincs mit busulnunk a 67-es alapnak nevezett közjogi monstrum összedőlten. Mert hiszen ezzel együtt sirba szállott a megalkuvás szelleme és a nemzet jogainak elalkuvása is. Felszabadultunk az alkotmányosság lidércnyomása alól, lehullott szemünkről a hálóg. Most már tisztán látunk és emelt fővel, bátor szívvel várjuk a közelgő vészes napokat.

Egy tollvonással keresztülhúzták a szentesített és érvényben levő törvényt abban a hitben, hogy megölik vele a nemzetet. Csak a negyvenéves illuziókat ölték meg!

Kiszakították a Corpus Jurisból és katonák szuronyaira tűzték az alkotmány biztosítékait, de nem tették semmivé a nemzet testével és vérével teljesen egybeforró alkotmányt s nem ölték meg azt az elpusztíthatatlan életerőt, mely annyi megpróbáltatásból mindig diadalmasan keltette új életre a már halottnak hitt nemzetet.

Nem ölték meg a nemzet lelkében lakozó erős szabadságérzetet és a függetlenség után való legyőzhetetlen sóvárgást.

Ez az erős érzés, ez a végtelen sóvárgás, ha szilárd elhatározással, kitartással és tetterővel egyesül, fel fogja támasztani a régóta halottnak hitt független Magyarországot.

Meghalt a 67, éljen a 48!

Dr Pál Ernő.

Visszaküldött levelek.

Az ország királyi biztost nem ismer.

Történelmi nevezetességű ülése volt a magyar képviselőháznak 1906. február 19-én Rakovszky István és Bolgár Ferenc alelnökök elnöklésével.

Az ülést Rakovszky nyitotta meg, aki jelentést tett a háznak, hogy alkotmányunk és törvényeink parancsa s rendelkezése ellenére, a képviselőház környéke fegyveres hatalommal van megszállva. (Fölkiáltások: Gyalázat!) Magában a Házban is rendőrség van elhelyezve s az a képviselők immunitását és szabadságát korlátozza. Kéri, hogy tartsák meg az ülést, de kijelenti, hogy ebből a jövőre nézve semmiféle precedenst nem lehet alkotni. Jelenti, hogy a miniszterelnöktől átirat érkezett s vele együtt királyi kéziratok. Az országgyűlés megnyitására szóló kézirat felolvasása után a Nyiri Sándor teljhatalmu királyi biztostól "Justh Gyula elnökhöz érkezett levelet olvasta fel az alelnök nagy zaj és derűtség között.

Azután Rakovszky következőket mondotta: Tisztelt képviselőház! Nekem erre nézve egy előterjesztésem, illetőleg javaslatom van. Javaslatom megokolásával együtt a következőképen szól:

Az 1848. évi III. t.-c. 33. §-a szerint ő felsége a végrehajtó hatalmat a törvény értelmében független magyar minisztériuma által gyakorolja. (Élénk helyeslés a baloldalon.) És bármely rendelete, parancsolata, vagy határozata csak úgy érvényes, ha az a Budapesten székelő miniszterelnök által aláíratik. (Ugy van!) És ugy a miniszterelnöki felelősség elvén alapuló népképviselési alkotmány, mint az állandó jogszokás ébren örködtek afelett, hogy a királyi felséges személyének szent és sérthetetlen volta megóvassék. Megszakítás nélküli állandó gyakorlat szerint a felségjog bármely nyilvánulása kizárólag a mindenkori miniszterelnök bejelentése alapján került a képviselőház elé kihirdetésre. Az ily módon tett bejelentés megnyugtató biztosítékul szolgál annak feltevésére, hogy a kihirdetés és tudomásulvétel céljából beterjesztett legfelsőbb leirat az alkotmányos felelősség s a miniszteri ellenjegyzésről szóló törvényszabta biztosítékával rendelkezik. Most azonban ezen állandó szokásnak nyílt és célzatos megszakításával Nyiri Sándor teljhatalmu királyi biztos urnak nevében Janauschek Gyula vezérkari testületbeli őrnagy és nagymonostori Barta

Lajos vezérkari testületbeli őrnagy kézbesítettek Justh Gyula képviselőházi elnök urnak két lepecsételt leiratot, amelyekben a nevezettek által átadott és Nyiri Sándor vezérőrnagy teljhatalmu királyi biztos aláírásával ellátott kísérelésvél tartalma szerint egyrészt Nyiri Sándor teljhatalmu királyi biztossá való kinevezetése, másrészt az országgyűlésnek feloszlatására vonatkozó kézirat foglaltatnak. Sarkalatos alkotmánybiztosítékaink komoly veszélyeztetése nélkül lehetetlen a miniszterelnöki felelősség híján cselekvő bármínő, a legfelsőbb felségjog gyakorlására vonatkozó bejelentést elfogadni és a kihirdetés és tudomásulvétel céljából tárgyalás alá bocsátani. (Élénk helyeslés.) Az ilyen eljárás könnyen a felség szent és sérthetetlen személyének kíméletlen érintésére vezetne. (Ugy van! a baloldalon. Zaj. Halljuk! Halljuk!) A képviselőház elnöke csak olyan legfelsőbb királyi leiratnak bemutatására és kihirdetésére vállalkozhatik, amely a bejelentés alakiságaiban is eleve biztosítékot nyújt az iránt, hogy sem a felségnek szent és sérthetetlen személye, sem az alkotmány szentsége fenyegetve nem lesz. A miniszternek törvény szerinti felelőssége ezekre biztosítékot nyújtani. Alkotmányunk a teljhatalmu királyi biztosnak, mint közjogi tényezőnek intézményét nem ismeri. (Igaz! Ugy van!) A teljhatalmuság az alkotmányunk által kizárt önkényuralomnak jelzője. (Ugy van! Ugy van!) Az alkotmányosság alaptétele, hogy teljhatalommal egyetlen szerv vagy közeg sem bír, még magát a királyi hatalmat is az alkotmány korlátozza. (Hosszantartó éljenzés, taps és helyeslés. Halljuk! Halljuk!) Nyiri Sándor ur mint tényleges állományu vezérőrnagy és küldöttéi Janauschek Gyula és nagymonostori Barta Lajos vezérkari törzstiszt urak nem a miniszteri felelősségnek törvénybe iktatott feltétele és biztosítéka alapján, hanem a katonai fegyelmeknek alárendeltként parancs végrehajtásában járnak el. (Igaz! Ugy van!) És még a rendes bíróságok által sem vonhatók felelősségre. (Ugy van! Ugy van!) Nem szabad oly történelmi előzmények megalkotását megengedni, melyekkel a képviselőház a miniszteri felelősség körén kívül álló bármely tényezőnek a felségjogok gyakorlására bármily befolyás törvényeink ellenére biztosíttassék. (Halljuk! Halljuk!) Ennek megelőzése céljából, (Halljuk! Halljuk!) kérem a t. Házat, méltóztassék az elnököt felhatalmazni arra, hogy az illetéktelen közegek által hozzám juttatott borítékokat felbontatlanul

(Élénk helyeslés.) a már megnevezett Janauschek Gyula és nagymonostori Barta Lajos vezérkari törzstiszteknek visszaadjam és rendelkezésére bocsássam. (Élénk helyeslés és taps. Halljuk! Halljuk!)

Végül az elnökség tiltakozik Nyiri Sándor vezérőrnagy levelének tartalma ellen is, amelyben az ülés vezetésére és a tárgyalás rendjére nézve fenyegetések mellett rendelkezni akar (Zaj. Halljuk! Halljuk!) A képviselőház szuverén jogkörének nyilvánvaló megtámadását az elnökség visszautasítja (Élénk helyeslés.) és kéri a t. Házat, hogy e tiltakozáshoz és visszautasításhoz is hozzájáruljon (Hosszantartó élénk helyeslés, éljenzés és taps.)

T. képviselőház! Kíván valaki még ehhez hozzászólni? (Nem.) Tehát kimondhatom ezt, mint a képviselőház egyhangú határozatát. (Éljenzés.)

A képviselők valóságos tomboltak s miután Rakovszky elhagyta az elnöki széket, Bolgár Ferenc foglalta el helyét. Megállapították a szerdai ülés napirendjét s a jegyzőkönyvet nyomban hitelesítvén, az ülés pont 10 óra 20 perccor véget ért és a képviselők a termet elhagyták.

Ami ezután történt, valóságos rémuralom kezdetét jelenti a sötét abszolutizmus korában, de nem egy alkotmányos állam életébe illő cselekedetet.

Valami Fabricius nevű honvédezedes szuronyos katonákkal jelent meg a magyar törvényhozás templomában és ott katonák s rendőrök, valamint a kíváncsi karzati közönség jelenlétében a Kossuth-nóta hangjainál felolvasta az országgyűlést feloszlató kézirat másolatát.

Majd a karhatalommal kiűritette a Ház minden zegét-zugát és lepecsételte az ország tulajdonát képező épület ajtóit.

E közben a főrendiházban gróf Csáky Albin elnöklete alatt folyt le az ülés. A méltóságos urak is zajongva fogadták a királyi biztos ur leveleit, de azért tiltakozásuk mellett tudomásul vették a feloszlató leiratot.

A politikai helyzetről.

Jó éjszakát!

(D) Megtörtént, amelyet nem vártunk, de tudtuk, hogy befog következni. Feloszlatták az országgyűlést, feloszlatták pedig a koronázott király nevében a királyi hűtlen tanácsadói és a királyt képviselő Nyiri Sándor vezérőrnagy, mint Magyarország teljhatalmu királyi biztos.

Nyiri majdnem észrevétlenül, civil ruhában, rendőrök között vonult be a székesfővárosba, mint a vidéki városok kormánybiztosai és elfoglalta a mindig üres királyi palotát.

Három iratot küldöttek Fabricius alezredes útján a ház elnökének. Első az országgyűlésnek február 19-re leendő összehívását tartalmazta. Ezt mivel kibontva és a kormányelnöktől jött, tudomásul vették. De a másodikat, mely hír szerint Nyiri királyi biztossá való kinevezését és a harmadikat, mely a Ház feloszlatását tartalmazta, mivel Nyiritől jött, tehát illetéktelen helyről, egyszerűen visszaküldötték érintetlenül.

Bekövetkezett az abszolutizmus, mely nem fogja tűrni az országgyű-

lés további megtartását, felfogja osztalni a pártköröket, fel a megyék gyűléseit, megszorítja a sajtót, meg a gyülekezési jogot, önkényűleg felhajtja az adót és soroz katonákat, egyszóval rendelkeznek mivelünk szabad akaratunk nélkül, hajtának előre vagy hátra, a mint a vásárba menő gazda teszi barmaival. És még sem esünk kétségbe. Egy erejébe bizakodott nemzet néz szembe a vágással és türi a nyomást, mert tudjuk, hogy a nyomással a nyomástvégző kéz fárad hamarabb.

Ha jó éjszakát mondunk, azt nem alkotmányunk alvására avagy kivégzésére mondjuk, hanem mondjuk a 67-es rendszernek.

A tévedésekre és hazugságokra épített 67-es rendszer volt az, mely a nemzetet ide vezette. Ez a rendszer volt, mely következetesen hazudott lefelé, hazudott felfelé. A népeket azzal ámitotta, hogy tiszta hamisítatlan alkotmányunk van és vissza van küzdve ezredéves fénye, visszakapta a nép Árpád és a vezérek korában élvezett önrendelkezési jogát; van koronázott, a magyar alkotmány épségére megesküdött magyar király, van felelős miniszterium és van szabad tetszése szerint határozó országgyűlés, melyek biztos alapjai a független, önálló Magyarországnak.

Felfelé pedig úgy nyilatkozott, „az alkotmány szó, csak üres fogalom, a felnőtt gyerekek játékszere, csak egy az ur a király, vagy ha jobban tetszik Ausztria császára, közös csak az elnevezés, de valójába egységes minden, mely legbiztosabb alapja az egységes monarchiának.“

Ezen türehtetlen állapotok megszüntetésére indult meg alulról a mozgalom, ennek tisztázása végett nem engednek fönt. Ez a lázas harc meg fog szünni, de rombadönti a 67-es rendszert. Alkotmányunk Főnix-madárként új életre kel, de erősebb alapon, mint a kimult hazug rendszer. Király és nemzet meg fogják érteni egymást, de a kibontakozásnál a 67 alapul nem szolgálhat.

67 neked jó éjszakát!

Székely küldöttség a darabont miniszteriumnál.

Egy nő, ha rossz hire kerekedik és nem aaptalanul, belevonja a rossz társaságba barátait, beleneveli leányait, mert így nem fog elötlük szegyenkezni, hisz teljesen egyformák.

Ugron János, az egykor népszerű alispán ösmeretlen okokból elvállalta a kormánybiztossággal azonos főispánságot és hogy magához hasonlót neveljen, összeverbuvált 30 székely gazdát, kiket kormányköltésen felvitt tisztelegni.

Tagadhatatlanul meggondolatlan eljárás volt ezen áldozati székely gazdaktól, hogy épen most választották a tisztelgés idejét és ép a kormánybiztos urat kérték fel vezetőnek. (Nem kérték, hanem Gálfi Estók ur által ő kínálkozott fel jan. 30-án vezetőnek. Szedőgyerek.) Többen kompromittálnak mondják Udvarhelymegyére nézve, a lapok is gunycéltáblának tüzték ki. De mi részünkről a megyére, mint egészre nézve sértőnek nem itéljük. Ha valakit kompromittál, azok csak a küldöttségben résztvevő székely gazdák,

mert rossz társaságba keveredtek, ami ártatlanságukra veszélyes lehet.

Mi egészében Ugron J. urat nem követjük, vele egyek nem leszünk soha. Zwingli szavaival élünk: „Amit te tudsz, annak mi hasznát nem vehetjük; s mit mi tudunk, az neked nem tetszik“.

Maradjunk utainkon. Ugron J. menjen, amelyiken elindult és amely Bécsbe vezet; mi megyünk a mi tövises utainkon, mely bár a Golgotán keresztül ugyan, de Hazánk függetlenségéhez visz.

KÜLÖNFÉLÉK.

Legyetek mind magyarok.

Magyar anyák szülőttei,
Kikben honfisziv dobog,
— Ne hagyjátok veszni e hont:
Legyetek mind magyarok!

Komor felhők tornyosulnak,
Válságosak a napok,
Ki tudja, mit hoz a jövő?
Legyetek mind magyarok!

Szemetekben gyuladjon láng,
Feszüljenek a karok;
Gyávaság vón' meghajolni:
Legyetek mind magyarok!

„Kossuth Lajos azt izente...“
Félénk szállnak a dalok,
Lelkesítsen minket sorra:
Legyetek mind magyarok!

Nem szabad elfelednetek
Világost és Aradot,
Hol egy nemzet lön gyalázva:
Legyetek mind magyarok!

Nyissátok ki szemeteket,
Nehogy sirba bukjátok;
A sirások helye van ott:
Legyetek mind magyarok!

Hogyha eddig vészben-harcban
Szilárdan megálltatok,
Elveteket tartásatok főnu:
Legyetek mind magyarok!

Zászlónyélre minden magyar,
Magasra a lobogót,
Hozzatok fényt e hazára:
Legyetek mind magyarok!

József János.

Nem félünk semmitől!

Budapest, február 20.

Ez a nagy rugás kellett, hogy a loyális magyar kezdjen tisztán látni. Ha még jön néhány kisebb-nagyobb ilyen orronütés, akkor egészen tisztában lesz, mert végleg kiábrándul és lesz európai nép. Nép, melyik tudja, hogy intézmények védik az alkotmányt, főleg az erő, melyet az intézmények hatékonyvá szerveznek. A formalitás nem erő, csak barrikád, mely annyit ér, ahány fegyveres mögötte van. Ha senki sincs, hát semmit ér a leghatalmasabb barrikád. Ha asszony nép van mögötte, akkor jó sirásra, jajgatásra; hangulatos dekoráció.

A formát mentette meg az országgyűlés évtizedek óta és nem a lényeg, mert a lényeg az, hogy a nemzet legyen erősebb. A nemzet ereje minden nemzeti, népszerű vállalatonál a király rendelkezésére áll. S ami nem ilyen, azt alkotmányos király nem követheti el, mert népével együtt érez, gondolkodik és cselekszik.

Tegnap láttuk, hogy erőszakot alkalmaztak a magyar nemzet ellen.

Szentségtelen kézzel, ostoba fővel az ezredéves alkotmányt elszakították, hazaáruló tettel a koronát és nemzetet egymástól elválasztották, az uralkodóháztól a magyarok elidegenítését munkába vették.

Tudják-e, hogy a szétépett magyar alkotmányon alapszik a magyar király minden joga? Mit ér az olyan uralom, ahol a király és nemzet nem együtt haladnak, hanem szembezállnak? Semmit. Tehetetlen, erőtlen az egyik is, a másik is.

Európának talán minden függő kérdése meg van oldva? Nincs. Éppen most forr három is. Ezek a kérdések: a török birodalom bomlása, az oroszországi forradalom erjedése, a német francia hatalmi vita. Ezekben, úgy látszik, Ausztria nem akar tényező lenni, nem is akar beleszólani, mert ő maga idézi fel a negyedik európai kérdést: a magyar kérdést.

Ez után az erőszakos tett után Magyarországot tessék őrizni és pedig az egész armádiával. Innen többet erő nem nyer az erőszak politikája! Egyet igen jól tudunk: nem mozdulni. S meg fogjuk látni, hogy minden nemzeti és hazafias mozgalomnál erősebb, hatalmasabb a nemzeti nemmozdulás, a nemzeti dermedtség. Katona, rendőr meggátolhat abban, hogy valamit tegyünk, azonban nincs Európának annyi katonája és más fogdmege, hogy kényszeríteni bírjon személyenkint arra, amit nem akarunk cselekedni.

Egész Magyarországon nem volt eddig magyar, aki az uralkodóház ellenesége lett volna. Lehetett román, a ki lelkében királynak I. Karoluszt vallotta, amint lakása falait képevel ékesítette; lehetett szerb, akinek szive a független Szerbiáért dobogott és van sok szász és német, a ki nyíltan is a német birodalom és a Hohenzollernek rajongó hive, ajkán a „Heil dir...“ zeng; csupán a magyar volt, aki makacs kitartással a Habsburglothringeni házhoz ragaszkodott elvből, hagyományból, törvény-tiszteletből.

Mi lesz ezután? Azt sejtteni lehet; de tudni nem, mert attól is függ igen sok, kap-e hamar és teljes elégtételt a nemzet, az alkotmány.

Az alkotmányos elv lerombolása az alapot vonja el a dinasztia léte és boldogulása alól, mert a pragmatika szankció kétoldalú szerződés. Kölcsönös az elvállalt köteleesség és a hűség. Nemcsak a nemzet tartozik hűséggel a királynak, hanem a király koronázáskor hűséget esküszik a nemzetnek, alkotmányának.

A mi történt, kinek használ? A királynak? Nem. A magyarnak? Nem. Ausztriának? Nem.

Bécsben örvendenek a magyar alkotmány romlásán. Fabricius ezredes jó szász és rossz magyar. Ezért végzett igazi „grossdeutsch“ munkát tegnap.

Ugron Gábor.

— Felhívás a székely honfiak-és honleányokhoz. Március 15-én, az 1848-as magyar szabadságharc pirkadó hajnalának 58-ik évfordulóján Székelyudvarhely város közönsége nagyobb szabású ünnepély keretében ohajt megemlékezni ama nagy napok hőseiről, akik halált megvető elszántsággal küzdöttek nemzeti jo-

gánk kivívásáért. Akik teljes bátorsággal vértettek el a csatamezőkön igaz ügyünkért. Akiket gyalázatos merénnyel golyó és akasztófa elé állított az erőszak és hatalmi önkény, az osztrák zsarnokság, ami „kedvelt” szövetségünk. Nem tudjuk, sőt nem is sejtjük, vajjon milyen körülmények között leszünk a folyó évi március 15-én. Megeshetik, hogy akkor és addig a katonai diktatura lelkünkbe fojtja hazafias érzelmeinket. Hiszen napról napra nagyobb súlyjal nehezedik vérell szerzett hazánk szabad jogaira ismét az önkényuralom, a sötét abszolutizmus, mely a magyar nemzetet végpusztulással ijesztgeti. Azonban pipogya fráter, aki megjed, aki féll! Nekünk nem szabad kishitűeknek lennünk. A magyar nemzet mindenkor fényes tanúságot tett bátorságáról, kitartó erejéről. Csúpan azt kellene megértenie összes honfiaink és honleányainknak, hogy szentesített törvények által biztosított, királyi esküvel megpecsételt jogaink érvényesítéséről van szó. Ezt védelmezik nemzetünk vezérei, akiket az ország választóinak és lakosságának többsége, 1905. január 26-án mandátummal felruházott. Most pedig miután a 67-es alap teljesen kimúlt és így főtartás nélkül minden igaz magyar lelkében életre kelt 1848 s az akkor szentesített törvényes alapra visszahelyezkedünk, sokszoros okok indítanak arra, hogy megemlékezzünk a nagy napok hőseiről; erőt merítvén az ok lánglelkű hazaszeretőkől a küszöbön álló „nyomor és szenvedések”-hez. Készüljünk tehát március 15-ikére, csatlakozzék hozzánk vármegyénk lelkes közönsége. Az egyes községekben úgy rendezzék az ünnepélyeket, hogy a délután 3 órakor Székelyudvarhely kezdődő vármegyei nagy ünnepélyen lehetőleg testületileg, nemzeti lobogók alatt képviselthessék magukat a községek hazafias polgárai. Legyünk együtt mind, akik magyarok vagyunk!

— **A székelyek reallörténete** című tárcánkat helyszűke miatt jövő számunkban folytatjuk.

— **Esküvő.** Ifj. Ugron Gábor, Marostordavármegye tb. főszolgabírája hétfőn vezette oltárhoz Szalay Laurát Budapesten. Tanuk a menyasszony részéről Eötvös Loránd báró, a vőlegény részéről pedig Daniel Gábor orsz. képviselő voltak. Az esketés az angolkisasszonyok templomában folyt le s Fraknoi Vilmos püspök végezte a szertartást.

— **Kinevezés.** A posta- és távirtda elnökgazgatója Dávid Lajos helybeli posta- és távirtdagyakornokot ugyan ide posta- és távirtdatisztnak nevezte ki.

— **Új körorvos.** Szentegyházsfalu körorvosának Burnáz Imre okleveles orvost választották meg, aki állását elfoglalta és részére kézigyógytár tartását az alispán engedélyezte.

— **A megyei tisztviselők értekezlete.** Pestvármegye alispánja, Benicky Lajos távirat útján értekezletre hívta össze a vármegyei tisztviselőket. Az értekeztet, melyet a függetlenségi pártkörben tartottak, a következő irányelvekben állapodott meg: 1. A Budapesten összesereglett vármegyei tisztviselők minden kétségen felül álló dolognak tartják, hogy kényszer-adózáshoz és kényszer-ujoncozáshoz segédkezet

semmi körülmények közt nem nyújthatnak. A tisztviselő, aki ezt megtenné, egyenesen esküjét szegne meg és így nem is szabad föltenni, hogy kétség ferjen ahhoz, hogy az ország bármely megyéjében, meg azokban is, amelyekben nincs ellenállás, oly vármegyei tisztviselő akadna, aki arravállalkozna. 2. A vármegyei tisztviselők kijelentik, hogy a kormánynak törvénybe ütköző rendeleteit végrehajtani semmi körülmények közt nem fogják és azok végrehajtását esetenként külön-külön föltétlenül megtagadják. 3. Kijelentik a vármegyei tisztviselők azt is, hogy törvényhatóságuk utasításainak minden egyes esetben minden egyes tisztviselő föltétlenül eleget tenni tartozik. 4. Abban az esetben, ha a törvényhatóságok autonómiáját felfüggesztenék, a vármegyei tisztviselők, akik mandátumukat a törvényhatóságoktól nyerik, mandátumukat megszüntetnek tekintik, de helyüket csak az erőszaknak engedik át. Szinte fölöslegesnek tartjuk megjegyezni, hogy ezen értekezleten Dr Damokos Andor, vármegyénk ezidőszertü alispánja — nem volt jelen.

— **Székelybetheletalván** e hó 24-én a szegény gyermekek tankönyvekkel való segélyezésére kosaras táncestélyt rendeznek 1 koronás belépti díjakkal.

— **Nyugtalan vérü haladó-párti alakok.** Szentegyházsfaluban is akad egy-eket haladó-párti alak, holott a fővárosban immár a központi kör is szétoszlott. Ezek annyira mennek merészegükben, hogy még a falusbirót is tettelesen inzultálják. E hó 9-ikére virradó éjjel a községi választások alkalmával kibukottak egy pár magukhoz hasonló pajtasukkal tivornyáztak a Borosfele koresmában; levén 8-án bika-vizsgálat, amelyre — rendes szokás szerint — inni kell. Közöttük volt az ellenzéki érzelmű Márton Antal k. biró is, akit kihurcoltak az utcára és ott félholtra verték — a csendőrlaktanya ablakai alatt, ugyanakkor, mikor maga a csendőrszervező a verekedő társasággal együtt mulat. Mindenesetre furcsa és az ottani állapotokat igen jellemző, hogy ezek a verekedők állandóan a csendőri laktanya környékét választják garázdálkodásuk színhelyéül. Példa erre azon brutális eset is, melyben a nyáron egyik ellenzéki tanítónak az ős udvarán volt része Maholnap, ha így „halad”-nak, a megverésre kiszemelt áldozatokat a laktanyában fogják kintpadra hurcolni — a közigazgatás nagyobb dicsőségére és a császári biztos ur dicső elveinek szolgálatára. Ezt azért gondoljuk, mert az ilyen politikai jómadaraknak hajuk szála sem görbül meg, de ha egy fiatal legény elkurjantja magát — azt már rögtön bejelentik és elzaratják. Ilyen csendélet van Szentegyházsfaluban mostanság — mint onnan lapunkat értesítik.

— **Műkedvelői előadás.** A medeséri ifjusági egyesület folyó évi március 3-án színjátékkal egybekötött táncvigalmat rendez. Előadják Csepreghy: „Sárga csikó”-ját.

— **Házi cseléd** évi hér mellett azonnal alkalmazást nyer. Cím e lap kiadóhivatalában.

LEGUJABB.

A helyzetéről.

A képviselőház tegnapi hirdett ülését nem tartotta meg. Nyíry vezérőrnagy Bécsbe utazott — hirszerint — Fejérváryval és visszaadja megbízatását mint királyi biztos, mely kizárólag az országgyűlés feloszlására szólt. Az ország naza tája csöndes, elhagyott. A bejárókat azonban rendőrök őrzik. Csak a Ház tisztviselőit bocsátják be. Fabricius ar jegyzőkönyvet vett fel baka es rendőr-asszisztenciájával s azt tegnapelőtt a hivatalos közlönyben a kir. biztos azzal közölte, hogy ha a képviselőház a. f. hó 21-re kitűzött ülés megtartását megkísérlené, azt karhatalommal is meg fogja akadályozni.

A megrendelt bizalom.

„Az Ország” című fővárosi napilapból közöljük a megyefőnök deputációjáról irt következő sorokat:

A pénzen fogadott tisztelgő deputációkat szervező kormányügynökök a Székelyföld központjában: Székelyudvarhelyen és vidéken is szerencsét próbálak s ravasz fondorlattal sikerült félrevezetnők néhány könnyen hívő székely embert. Ugron János megyefőnök utasítására Gálfi István feyüdi jegyző toborzott össze egy csapatot azzal a hitegetéssel, hogy a sok tekintetben káros erdőörvény megváltoztatását fogják kerelmezni Fejérvárynál, aki — ha kedvében jár — készséggel teljesíti a kérésüket, sőt meg is jutalmazza őket. A hiszekény székelyek hitelt adtak a csábító szónak és már utra is kelt a deputáció Budapest felé. A Székelyföldön rendkívül nagy a megbotránkozás a rut stikli felett s a félrevezetők előreláthatólag kemény megtorlásban fognak részesülni a felháborodott közönség részéről.

Igazán megdöbbenő az a gonoszság, amelylyel a kormány a magyar népet így megméltelyezni igyekszik. Hiszekény, nem nagy intelligenciával bíró, egyszerű embereket toboroztat össze magának oly egyének útján, akiknek illava vagy Vác üdülőhely számba megy.

Nagy erkölcstelenség, hogy a kormány maga ösztökéli ügynökei útján ezeket a szegény vidéki embereket arra, hogy jó pénzért áruba bocsássák magukat, mert, mint a fentebbi adatokból is kitünik, az ügynökök ugyancsak nem farkakodnak a küldöttségekben résztvevők fényes díjazásában. Mindegyik 30—40 koronát kap készpénzben, azonkívül pedig vasuti es budapesti tartózkodásuk alatti ellátási költségeket is a kormány nevében az illető „szervező ügynök” fizeti. Azt pedig talán csak nem akarja elhitetni Fejérváry Géza senkivel sem, hogy az ilyen szervező ügynökök, akiknek legtöbbje sikkasztás miatt volt már büntetve, most egyszerre megint annyi pénzzel rendelkeznek, hogy sajátjából fedezzen „önzetlenül” oly költségeket, amelyek a kormány céljait szolgáló ügy érdekében keletkeztek?

Elszomorító, hogy míg a zemplényi tanfelügyelő jelentéséből az tünik ki, hogy az nem végezheti a kerületébe tartozó iskolák felülvizsgálatát, mert a kormány nem-

csak hogy nem ad e célra semmit, de még azokat a költségeket sem téríti meg, amelyeket a tanfelügyelő e célra eddig a sajátjából előlegezett, — addg bizalmi küldöttségekre a kormány százezreket költ.

Egyik vagy másik

okból sok gyermek fejlődésében visszamarad, legtöbbször azonban a fogzási időszak alatt előforduló bajok miatt. Valóban csodálatos, milyen kiváló szolgálatokat teljesít ilyenkor a SCOTT-fele EMULSIÓ, mely lehetővé teszi, hogy a gyermekek a fogzás nehéz időszakán minden baj nélkül átesnek es fejlődésük semmi kívánni valót sem hagy fenn.

A SCOTT-fele EMULSIÓ legfinomabb gyógyszerakamájolajból készül alphosphorsavas méz és nátron hozzáadásával.

A SCOTT-fele EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr B U D A I E M I L

„Városi gyógyszer-tára” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Közbirtokossági ügyek.

Közbirtokossági gyűlések. A miklósvári székely közbirtokosság ifj. Gyenge András elnök, a miklósvári felszabadult közbirtokosság Szabó József elnök és a miklósvári róm. kath. megye közbirtokossága Csiki József megyebíró elnök vezetésével folyó hó 18-án Miklósvár község házánál teljes birtokossági közgyűlést tartott. Mindannyian egyhangulag csatlakoztak a lengyel-falvi báró Orbán Ottó és a „Székely-Udvarhely” szerkesztősége által megindított mozgalomhoz s kérik az 1898. évi XIX. t.-c. záróhatározatában foglalt 57. §. hatályon kívül helyezését s az erdőörvény sürgős revízióját. Elismerésüket nyilvánítják a „Székely-Udvarhely” című 48-as függetlenségi lap szerkesztőségének, hogy a székelyföldi közbirtokosságok legvitalisabb, legégetőbb kérdését magáéva tette s hazafias áldozatkészségével azt megvalósítani kívánja. Együttal minden birtokosság utasította elnökét, hogy e lapot azonnal rendelje meg és az egyes tagok rendelkezésére bocsássa.

Városunk közbirtokossága vasárnap délután Hlatky Miklós elnök vezetésével tartotta meg rendkívüli közgyűlést, melyen elhatározta, hogy a Szabó Ferenc-féle 220 hold birtokot megvásárolja.

Ifj. Gy. A. birt. eln. Miklósvár. A jegyzőkönyvek megerkeztek. Bélyeg nem kell es szabályszerűen vannak kiállítva. A képviselőházhöz intézendő kérvényt is azonnal megküldjük, mihelyt elkészülhet. Ez utóbbi azért késik, mert a szükséges adatok eddig hiányoztak.

B. K. b. e. Papóc. A kérvényt a fönnebbi indokok alapján, csak később küldhetjük. A közbirtokossági ügyekben ismert nagybecsű szellemi támogatását mindenkor köszönettel

fogadjuk. A közgyűlést megtarthatják a kérvény nélkül s a jkvi kivonatot sziveskedjenek azonnal beküldeni A kérvény aláírása később is történhetik. Szives üdvözet!

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

1006-906. tlkv. szám.

Hirdetmény.

Küldésfalva község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. törvények, az 1889. XXXVIII. törvények és 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892 évi XXIX. törvényekben szabályozott eljárás a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított:

Ez azzal a felhívással tétetik közzé: 1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. törvények 5. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889 évi XXXVIII. törvények 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. törvények 15. §. a) pontjába foglalt kiegészítéseit, valamint az 1889. XXXVIII. törvények 7. §. a) és az 1891. XVI. törvények 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. törvény-

cikk 22 §. a) alapján történt törvényerőveltelenségét kimutathatják, evégből törleszi kereseteket hat hónap alatt vagyis 1906 évi augusztus 25-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törleszi kereset annak a harmadik sze mélynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. törvények 16. és 18 §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. törvények 5. 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt vagyis 1906. évi augusztus 25-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő le-telte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül, az 1892. XXIX. törvények szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve velük — ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. törvények 16. §. a) alapján történt bejegyzését se-
mesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket tlkvi hatóságához 6 hónap alatt vagyis 1906. aug. 25-ik napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmul'a után az átalakításkor közbejött teves bevezetésből származó bármilyen igényeket jó hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóságól.

Szekelyudvarhely, 1906. febr. 6.

MIHÁLY,

kir. tszéki egyes bír.

BÁLI
MEGHIVÓKAT
OLCSÓ ÁRON KÉSZIT
BETEGH PÁL ÉS TÁRSA
könyvnyomtató-intézete Székelyudvarhely

Három szép szoba, konyha, kamara külön udvarral stb. hozzátartozóival együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó beltelek új kőház nagy kerttel. Értekezni lehet Rudnyák Péter kertész, tulajdonosnál.

Kiadó lakás. Kossuth-utca 75. szám alatt egy különálló 3 szoba, konyha, istálló, udvar és kertből álló lakás április 24 től kiadandó. Értekezhetni özv. Paál Jánosnéál Szentimre-utca 12. szám alatt.

Árlejtségi hirdetmény.

Ujszékely közbirtokossága egy új ház építést határozta el. A munkálatok árlejtségi útján vállalkozónak fognak átadatni.

Vállalkozási összeg 11750 kor.

Árlejtségi határidőül **1906. február 22-ik napjának d. u. 2 (két) órája** Ujszékely község házához kitűzetik. Az árlejtségi szövege, azonban a vállalati összeg 10 százalékaival ellátott zárt ajánlatokat is elfogad alantírt birtokossági elnök az árlejtségi határrapjáig.

A költségvetés, terv és árlejtségi feltételek alantírt birt. elnökél megtekinthetők.

Ujszékely, 1906. február 16.

Gyarmathy Lajos, b. elnök.

Gőzmalom.

Homoródszentpáli gazdaságomban

berendezett francia kövekkel felszerelt gőzmalomban 1906. február 22-től kezdődőleg rendszeresen minden hétfőn és csütörtökön szükség esetében minden nap örölni lehet.

Legfőbb elvem a gyors, kitűnő őrlés és a divatból annyira kiment szolid vámolás újbóli meghonosítása

Homoródszentpál 1906. febr. 15.

Dr Gyarmathy Dezső.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárak, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Mindig friss fűszerárak!

Képráma készítés!

Ablaküvegezés!

MEGHIVÁS.

A sz.-udvarhelyi Ker. Betegsegélyző Pénztár rendes évi közgyűlését

1906. évi március hó 4-én, határozatképtelenség esetén pedig 1906. március hó 11-én délelőtt 11 órakor tartja meg a hivatalos iroda helyiségében, melyre a közgyűlési tag urak ezennel meghivatnak.

▼▼

A közgyűlés tárgyai.

1. Igazgatósági évi jelentés és a jegyzőkönyv hitelesítésére két közgyűlési tag kiküldése.
2. Zárszámadás és felügyelő-bizottsági jelentés előterjesztése s a felmentvény iránti határozat.
3. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása.
4. Netáni indítványok, melyek azonban a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal beadandók.

Szekelyudvarhelyt, 1906. február hó 19.

AZ IGAZGATÓSÁG.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Szekelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Iskolás fiuk Diákok részére

Kész ruhák, kalapok, ingek, nyakkendők, harisnyák, cipők és ágyneműek nagy választékban, előnyös és olcsó árakban kaphatók.

Divatos és olcsó ruha-vállalat merték után, a ruhák ingyen takarításával.

Legolcsóbb árak!

Utí hórondók a legnagyobb választékban.

Nagy választék nyakkendők- és kalapokban